

Az ismeretkör: Szociológia

Kredittartománya: 9 kredit

Tantárgyai:

- 1) Család- és nevelésszociológia
- 2) Kutatásmódszertan
- 3) Egyház szociális tanítása
- 4) Általános szociológia
- 5) Szociális menedzsment

Tantárgy neve: Család -és nevelésszociológia SZP BA NEPTUNKÓD: SZPANB2008, SZPALB2008	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 40% elmélet, 60 % gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás és gyakorlat, óraszám: nappali tagozaton 1 óra előadás + 2 óra gyakorlat/hét levelező tagozaton 5 óra előadás + 10 óra gyakorlat/félév az adott félévben. Az adott ismeretátadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none"> • a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető • az előadások témaköreinek ppt-s változata elérhető közös elektronikus felületen • a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora a közös elektronikus felületen	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: -	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás:	
A tantárgy bevezető jellegű ismereteket nyújt a család szociológiai értelmezéséről, a család és a társadalmi rendszer kapcsolatáról, a családnak, mint kiscsoportnak a működéséről. A család szerkezeti változásai az elmúlt századokban és napjainkban. Elemzi a család felbomlásának külső okait, a kiscsalád szerepének változásait, illetve a családon belüli szerepeket. Az iskola szerepe a társadalmi egyenlőtlenségek leküzdésében. Az iskola szocializációs szerepe. A deviancia előfordulása az iskolában. A kurzus során érintjük a fentiekén túl a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit.	
Kötelező és ajánlott irodalom:	
Cseh-Szombathy László (1979): Családszociológiai problémák és módszerek. Budapest 400 old. ISBN: 963280516 Utasi Ágnes (2004): Feláldozott kapcsolatok. Budapest, 134. old. ISBN 963 921895 2 Spéder Zsolt (2009): Demográfiai portré 2009. (1,2,3,9. fejezetek). Budapest, 144. old. ISSN: 2061 3741 Neményi Mária (1988, szerk.): Család. Budapest, 407 old. ISBN: 9632820002 Gábor Kálmán – Jancsák Csaba (2004, szerk.): Ifjúsági korszakváltás. Ifjúság az új évezredben. Szeged, 373 old. ISBN 963 86387 5 3 Borecky Ágnes et al (2007): Családok távolból és félközelből. Családok tegnap és ma. Budapest,	

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszer alapjait.
- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
- Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.
- Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.
- Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról.
- Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.
- Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.
- Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit.
- Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével

b) képességei

- Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére
- A hallgató tisztában lesz a család- gyermek- és ifjúságvédelem fogalmával, történetével, alapvető szabályozásával, a szakmai módszertani elvekkel; a hallgatók megismerjék a családtámogató rendszereket; a család díszfunkcióiból következő problémákat; megismeri a családi élet egyéb problémáit (pl. betegség, halál); megismeri a családtámogatás rendszerét, annak összefüggéseit; a szociálpolitikai intézményrendszer család-, gyermek-, ifjúságvédelmi intézményeinek, szolgáltatásainak viszonyát a pedagógia, gyógypedagógia rendszerébe tartozó szakterületekkel.
- Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására.
- Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
- Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.
- Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.
- Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására.

- Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére.
- Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenciós és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.
- Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.
- Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.

c) attitűdje

- Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében.
- Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az elesettek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktus megoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.
- Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.
- Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.
- Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást.
- Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal.
- Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.
- AB szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el.
- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során.
- Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.
- Felelősséget vállal az egyénnel, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.

Tantárgy felelőse: Dr. Udvarvölgyi Zsolt András PhD főiskolai tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Báder Iván tanársegéd